

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/48/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201624
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013201624.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: Ing. R. L., nar.: XX.XX.XXXX, občan Slovenskej republiky, bytom N. č. X, XXX XX L., zast.: JUDr. Annou Tarabčákovou, advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie Krivá č. 18, 040 01 Košice, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05. marca 2014 č. k. 7S/242/2013-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05. marca 2014 č. k. 7S/242/2013-48 r u š í a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: PV 301/00022/2013/R z 28.11.2013 (ďalej na účely uznesenia tiež „napadnuté rozhodnutie“ - vid' administratívny spis) predsedníčka žalovaného oprávnená v zmysle § 23 ods. 1 písm. e) a § 77a ods. 1 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia tiež „zák. č. 581/2004 Z. z.“) v spojení s ustanovením § 46 a 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „Správny poriadok“) potvrdila platobný výmer Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Trenčín č. PV 301/00022/2013 z 26.03.2013 (ďalej na účely uznesenia tiež „prvostupňový úrad“, resp. „prvostupňové rozhodnutie“), ktorý bol vydaný na základe Návrhu zdravotnej poisťovne: DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s., Eisteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35942436 (ďalej na účely uznesenia len „zdravotná poisťovňa“, resp. „návrh“) z titulu nedoplatku žalobcu ako platiteľa poisťného na poisťnom z ročného zúčtovania poisťného za rok 2011 č. CZ 1226/2013 tak, že:

- podľa ustanovenia § 19 ods. 9 zák. č. 580/2004 Z. z. nedoplatok na poisťnom z ročného zúčtovania poisťného za rok 2011 je v sume 1.379,34 € a

- podľa ustanovenia § 31 ods. 2 Správneho poriadku sú trovy konania vyčíslené v sume 5,00 €.

2. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na to, že platiteľ poistného bol povinný uhradiť poistné vypočítané na základe ročného zúčtovania poistného z dividend vyplácaných v roku 2011 zo zisku dosiahnutého v účtovných obdobiach 1994, 1996, 1998, 2000, 2001, 2002 a 2003, a toto poistné bolo zdravotnou poisťovňou stanovené v správnej výške a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

3. Ďalej bolo v konaní preukázané, že zákonom č. 499/2010 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2011, kedy vstúpila do platnosti táto predmetná zmena zák. č. 580/2004 Z. z., sa v ustanovení § 36 ods. 12 zakotvilo, že povinnosť platiť poistné sa vzťahuje na dividendy vyplácané zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začalo po účinnosti tohto zákona.

Citované ustanovenie upravuje dividendy zadefinované v ustanovení § 10b ods. 1 písm. e) zák. č. 580/2004 Z. z. s poukazom na osobitný predpis, a to ustanovenie § 3 ods. 2 písm. c) a ustanovenie § 5 ods. 7 písm. i) zákona o dani z príjmov. Z uvedeného odkazu na osobitný predpis vyplýva, že ustanovenie § 10b ods. 1 písm. e), ako aj ustanovenie § 36 ods. 12 sa netýka všetkých dividend.

4. Žalovaný svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil aj prihliadnutím na argumentáciu zdravotnej poisťovne, ktorá bola účastníkom prvostupňového ako aj odvolacieho správneho konania.

Najmä prihliadol na jej skutkovú argumentáciu, že v roku 2011 bol žalobcovi vyplatený príjem z podielu na zisku za roky 1994, 1996, 1998, 2000, 2001, 2002 a 2003, ktorý nie je oslobodený od dane v zmysle dotknutých ustanovení zákona o dani z príjmov, a preto je žalobca povinný priznať tento príjem k dani a zaradiť ho medzi ostatné príjmy (viď § 8 zákona o dani z príjmov), nakoľko nejde o príjem podľa ustanovenia § 5 až § 7 citovaného zákona.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalobu zo dňa 16.12.2013.

6. V podanej žalobe žalobca zotrval na svojich námietkach o nesprávne určenom vymeriavacom základe pre ročné zúčtovanie poistného za rok 2011, čím bolo spôsobené nesprávne vypočítanie nedoplatku. V súvislosti s uvedeným poukázal na ustanovenie § 36 ods. 12 zák. č. 580/2004 Z. z., ktorý sa týkal problematiky vyplatených dividend.

7. Ďalej poukázal na to, že zdravotná poisťovňa vo svojom oznámení o neakceptovaní námietok proti výkazu nedoplatkov zn. VN1215038337 zo dňa 24.11.2012 oznámila, že námietky nie je možné v zmysle § 17a ods. 4 zák. č. 580/2004 Z. z. akceptovať z dôvodu absencie vecného zdôvodnenia.

V súvislosti s uvedeným žalobca konštatoval, že zdravotná poisťovňa námietky svojvoľne odmietla ako neodôvodnené.

9. Žalovaný vo svojom vyjadrení vyslovil názor, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami Správneho poriadku a má všetky náležitosti, ako ich stanovuje § 46 a § 47 Správneho poriadku.

B)

10. Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a po oboznámení sa s administratívnymi spismi žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Preto napadnuté rozhodnutie po vykonanom pojednávaní v zmysle § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

11. Krajský súd vychádzajúc z obsahu pripojeného administratívneho spisu konštatoval, že hoci podkladom pre vydanie rozhodnutia prvostupňového orgánu bol výkaz nedoplatkov č. 1215038337 z 29.07.2012 predložený zdravotnou poisťovňou, tak táto zdravotná poisťovňa predmetný výkaz

nedoplatkov upovedomením zo dňa 05.03.2013 tento zrušila v celom jeho rozsahu.

Preto v prejednávanej veci podľa mienky krajského súdu teda prvostupňový orgán vydal platobný výmer bez existencie výkazu nedoplatkov.

12. Na uvedenom základe krajský súd dospel k záveru, že prvostupňové rozhodnutie nemá oporu v ustanovení § 46 Správneho poriadku, pretože nie je vydané v súlade so zákonmi a nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 13.05.2014 (č. l. 61) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný zotrval na správnosti svojho napadnutého rozhodnutia ako aj predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia.

14. V odvolacích námietkach žalovaný okrem iného zdôraznil, že z rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, že by krajský súd postupoval v súlade s ustanovením § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Naopak, podľa žalovaného si krajský súd svoju zákonom stanovenú povinnosť do konania pribrať druhého účastníka správneho konania, t. j. zdravotnú poisťovňu Dôvera, hoci jej práva a povinnosti mohli byť zrušením napadnutého rozhodnutia dotknuté.

To, že na tento postup žalovaný poukázal aj v konaní pred krajským súdom, žalovaný preukazoval odkazom na svoje stanovisko zo dňa 24.01.2014 k žalobe.

15. Na základe aj tejto skutočnosti žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

B)

16. Vo svojom vyjadrení (č. l. 63) z 26.05.2014 sa žalobca postupne vyjadril k jednotlivým odvolacím námietkam žalovaného.

K námietke o absencii zdravotnej poisťovne v súdnom prieskume nezaujal žiadne stanovisko.

17. Záverom konštatoval, že krajský súd rozhodol správne, a preto sa so závermi prvostupňového súdu v plnom rozsahu stotožňuje a navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalovaného v celom rozsahu zamietol a zaviazal žalovaného na znášanie trov odvolacieho konania vo vyčíslenej sume.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“).

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, a po vykonaní verejnej porady senátu dospel jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) k záveru, že rozsudok krajského súdu je založený na procesných vadách, a z uvedeného dôvodu ho postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

19. Ako už Najvyšší súd vyššie uviedol (viď bod č. 1), účastníkmi pôvodného správneho konania nebol iba žalobca, ale aj subjekt označený ako DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s., Eisteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35942436 (viď rozdeľovník pripojený k napadnutému rozhodnutiu v administratívnom spise), ktorej sa spor medzi žalovaným a žalobcom priamo dotýka v jej právach na finančnú úhradu zameškanej úhrady zúčtovaného poistného - viď nižšie uvedené ustanovenia § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.

Preto aj správne žalovaný na obidvoch stupňoch s touto osobou ako s účastníkom konania konal.

Podľa § 77a ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec na konanie a rozhodovanie o pohľadávkach z verejného zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 77a ods. 3 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení nárok na pohľadávky podľa odsekov 1 a 2 môže zdravotná poisťovňa uplatniť podaním návrhu na vydanie platobného výmeru na úrade. Podanie je možné vykonať písomnou alebo elektronickou formou. Spôsob a náležitosti elektronickej formy podania určí úrad.

Podľa § 77a ods. 4 veta prvá zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení konanie sa začína na návrh zdravotnej poisťovne.

Podľa § 77a ods. 7 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení platobný výmer sa doručuje všetkým účastníkom konania. Zdravotnej poisťovni sa doručuje platobný výmer v dvoch vyhotoveniach. Na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.

20. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej judikatúry (najmä uznesenia sp. zn. 1Sžr 72/2012 z 13.11.2012) zdôraznil, že na základe teleologického výkladu nižšie uvedeného ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. je nepochybné, že vôľou zákonodarcu bolo v preskúmvacom súdnom konaní podľa Druhej hlavy 5. časti Občianskeho súdneho poriadku zabezpečiť takú ochranu účastníkovi správneho konania, u ktorého subjektívnych práv a povinností nie je možné s istotou potvrdiť, že nebudú zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, tým že týchto účastníkov priberie do konania aj bez návrhu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, pretože z administratívneho spisu žalovaného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že hoci odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal len žalobca, účastníkom správneho konania bol aj ďalší subjekt, tak ako to vyplýva z administratívneho spisu, a hoci táto osoba prvostupňové rozhodnutie nenapadla odvolaním a ani sa nedomáhala prieskumu správneho rozhodnutia súdnou žalobou, bola jednoznačne účastníkom správneho konania, ktorej práva by prípadným zrušením preskúmvaného správneho rozhodnutia nepochybne mohli byť dotknuté (viď definícia účastníctva v zmysle § 14 Správneho poriadku v spojení s § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.).

Navyše z napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že žalovaný svoje skutkové zistenia ako aj právne závery opiera o argumentáciu zdravotnej poisťovne, ktorej v súdnom prieskume nebolo umožnené sa k argumentácii žalobcu vyjadriť.

22. Krajský súd sa mal preto zaoberať celým okruhom účastníkov (s ktorými správne orgány konali a ktorým aj doručovali preskúmvané rozhodnutia), mal ďalej postupovať v intenciách vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. a zabezpečiť im minimálnu vedomosť o tom, že súdny prieskum začal, ako prebieha a s akým právnym dopadom aj pre iného účastníka skončil, poprípade im umožniť aj aktívne do konania zasiahnuť.

23. Pokiaľ krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania, svojím postupom odňal právo na súdny proces tomuto účastníkovi, ktorý ním bol aj v správnom konaní a ktorému právo byť účastníkom preskúmvacieho konania zaručuje zákon v § 250 ods. 1 O.s.p., a teda mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

24. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V.

25. Vzhľadom na hore uvedené Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 O.s.p. z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a

vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

26. Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o príbratí do preskúmvacieho konania účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. a v ďalšom konaní sa riadiť právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v hore citovaných rozhodnutiach.

27. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

28. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).